

پیام اخلاقی عید قربان و غدیر (هفته ولایت)

توای دو عید بزرگ قربان و غدیر، موعظه و عبرتی عظیم در دل خود نهفته دارد. قربان نیامد تا برای ما داستان و حکایتی باشد و بس. ماجرای دو مرد اهل یقین، ابراهیم و اسماعیل را شنیدیم تا تجلی گاه آن را در وجود خویش بباییم. ابراهیم خلیل و فرزندش آجتان مجذوب خواست و اراده الهی هستند که دیگر جایی برای «خود» نمی ماند. بارالها! امر، امر توست و ما بندگان تسلیم و مطیع امر تو.

پیام اخلاقی عید قربان و غدیر

پیام اخلاقی عید قربان

عید قربان، عید خودسازی و تهذیب نفس است. این عید گرامی و ایام پس از آن، فرصت بسیار مناسبی برای سرمشق گرفتن از حضرت ابراهیم، حضرت اسماعیل و حضرت هاجر «سلام الله علیهم» و پیوندن مسیر تقرب و بندگی خداوند متعال است.

آن بزرگواران برای رضای خدای سبحان و برای تثبیت دین خدا، جلوه ویژه‌ای از گذشت، ایثار و فداکاری را آشکار ساختند. بنابراین در این ایام باید فرصت مغتنم شمرده شود و به مناسبت سالروز آن واقعه عظیم، همه در جهت قربانی کردن نفس خود تلاش کنند. فلسفه قربانی حجاج در منی نیز همین است که حج‌گزار بگوید: «خدایا حاضرم هرچه دارم در راه تو و در راه دین تو فدا کنم».

هوای و هوس، نفس اماره و صفات رذیله که سراسر وجود انسان‌های معمولی را فرا گرفته است، باید در راه خدا قربانی شود. در این ایام، زمینه برای ریشخند کردن صفت رذیله و جاگزین نمودن فضائل اخلاقی به جای آن، وجود دارد.

انسان باید از بنگی رذالتی که او را محبوس کرده است رهایی یابد و درخت فضیلت در دل خود بکار د و در جهت ریشه‌دار شدن فضائل اخلاقی در دل خویش تلاش نماید تا به ثمر برسد. پس از آن هم خودش و هم دیگران از میوه و ثمره درخت فضائل اخلاقی بهره‌مند گردند. و این کار مهم و اساسی در ایام تشریق، یعنی روزهای پس از عید قربان، میسر می‌گردد.

ایام تشریق حجاج، دو تا سه روز و ایام تشریق غیر حجاج، هفته ولایت، یعنی روزهای بین عید قربان و عید غدیر است.

پیام اخلاقی عید غدیر

عید غدیر، عید ولایت است. پیام اخلاقی عید غدیر، این است که پیوندن مسیر تقرب به سوی خداوند متعال و تهذیب نفس و در یک کلام رسیدن به مقام آدمیت، بدون ولایت امکان‌پذیر نیست. مسیر سعادت، مانند هر مسیر دیگری، نیاز به راهنما دارد. راهنمایی که خود مسیر را پیموه باشد و از موانع راه‌گامی کامل داشته باشد. اهل بیت «سلام الله علیهم»، بهترین راهنما برای پیوندن مسیر حرکت به سوی خداوند متعال هستند. از این جهت خداوند متعال می‌فرماید: سلام منهای ولایت، ناهص است و در روز عید غدیر کامل می‌گردد.

«الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا» [1]

پس از ابلاغ ولایت امیرالمؤمنین «سلام الله علیه»، خداوند متعال از دین اسلام رضای می‌شود. زیرا سلوک معنوی انسان، در پرتو نور قرآن و عترت که همان «تقلید» هستند امکان‌پذیر است و بدون یکی از این دو گوهر گرانبها، کسی به مقصد نخواهد رسید.

تبیین وظایف شیعیان در هفته ولایت، در سه بعد اساسی

بعد اول: تعظیم شعائر اسلامی

فاصله زمانی عید قربان تا عید سعید غدیر، ایام مبارکی است و از قداست ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. این ایام نورانی، باید به عنوان هفته ولایت نامگذاری شده و در آن هفته از حیث شعاری، به موضوع مهم ولایت پرداخته شود.

جشن‌ها و دید و بازدیدها و آیین‌بندی خیابان‌ها و معابر عمومی در آن هفته باید فراوان باشد. ذکر امیرالمؤمنین «سلام الله علیه»، باید بسیار گفته شود. مجالس جشن برگزار گردد و در آن مجالس سخنرانان مسئله ولایت را تبیین کنند و مداحان اشعار زیبایی در محافل اهل بیت «سلام الله علیهم» و در موضوع ولایت بخوانند.

البته در این خصوص باید توجه شود که محتوای سخنرانی‌ها و مداحی‌ها باید از آیات شریف قرآن کریم گرفته شود. دست کم سیصد آیه در قرآن کریم پیرامون امیرالمؤمنین «سلام الله علیه» و ائمه طاهرین «سلام الله علیهم» وجود دارد. با وجود این آیات، نیازی نیست که در مجالس جشن، اشعار افراطی خوانده شود. بنابراین از خواندن اشعار و بیان سخنانی که بهانه دست دشمن می‌دهد، باید پرهیز جدی شود.

بعد دوم: تقویت بنیه اعتقادی

نکته دیگری که باید همیشه و به خصوص در هفته ولایت به آن اهمیت داده شود، اینکه شعار باید همه را با عقیده باشد. شیعه باید امام‌شناس باشد و به طور کلی در اعتقادات، مطالعه و تحقیق کامل بنماید و به صورت استدلالی مبانی اعتقادی خود را تقویت کند.

شیعه، به خصوص جوانان شیعه باید بدانند چرا امیرالمؤمنین علی «سلام الله علیه» خلیفه بلافضل پیامبر اکرم «صلی الله علیه و آله و سلم» است. هر شیعه‌ای باید با استدلال بتواند اثبات کند که چرا ائمه دو از دگانه «سلام الله علیهم» امام هستند؟

کتاب‌های اعتقادی همانند احقاق الحق و الغدیر در این زمینه فراوان است. جوانان باید این کتب ارزشمند را مطالعه کنند و پس از اینکه قضیه ولایت برای خودشان حل شد، با ارائه دلیل برای دیگران نیز بیان و اثبات نمایند.

در حوزه‌های علمی و دانشگاه‌ها باید در این خصوص گفتگوهای فراوانی صورت پذیرد و به موضوع اعتقادات بیش از این اهمیت دهند. در هفته ولایت نیز در مجالس جشن و سخنرانی‌ها باید دلایل شیعه برای امامت ائمه اطهار «سلام الله علیهم» تبیین شود و آیات مربوطه شرح داده شود.

فضائل امیرالمؤمنین «سلام الله علیه» و ائمه هدی «سلام الله علیهم» باید برای مردم بازگو شود. و مهتر اینکه شبهات اعتقادی باید رفع شود. مطالعه و تحقیق در موضوع ولایت باید به قدری باشد که همه بتوانند شبهاتی که از سوی دشمنان مطرح می‌شود را با دلیل و برهان پاسخ گویند.

بعد سوم: پیروی از اهل بیت «سلام الله علیهم»

بعد سوم وظایف شیعیان، که در هفته ولایت باید بروز و ظهور بیشتری داشته باشد، پیروی از اهل بیت «سلام الله علیهم» است. شیعه باید علاوه بر اظهار محبت به ائمه اطهار «سلام الله علیهم» و افزون بر اعتقاد قلبی به امامت آن بزرگواران، آنان را سرمشق خود قرار دهد و در زندگی از ایشان تبعیت و پیروی نماید. سیمای تشیع باید در پیشانی هر شیعه‌ای نمایان باشد و رکن اساسی تشیع عمل به دستورات دینی و تبعیت از قرآن و عترت است.

هفته ولایت، فرصت ارزشمندی برای تمرین پیروی از اهل بیت «سلام الله علیهم» است. در این هفته همه باید تلاش کنند گفتار و کردار خویش را با عملکرد ائمه هدی «سلام الله علیهم» تطبیق دهند و در حد توان اعمال خود را به اعمال آن ذوات مقدس شبیه نمایند.

یکی از مواردی که در سیره اهل بیت «سلام الله علیهم» بروز ویژه‌ای دارد، خدمت به خلق خدا است. مولا امیرالمؤمنین «سلام الله علیه» در مکتب بیست و پنج سال که خانقشین بودند، بیست و شش مزرعه به دست مبارک خود برای فقرا و مستضعفین آباد کرده و وقف آنان نمودند.

شیعیان باید از آن حضرت پیروی کنند و هر چه می‌توانند برای رفاه دیگران تلاش کنند. رسیدگی به مستمندان باید بر نامه‌های همیشگی زندگی یک شیعه باشد. اما لاقل در هفته و لایت همه باید به قدر توان به قرا و مستمندان رسیدگی کنند و از دیگران به هر صورت ممکن دستگیری نمایند.

اگر به دستور قرآن کریم در خصوص انفاق که می‌فرماید:

«لِيُنْفِقُ ذُو سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قِرَّ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلَْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ» [2]

عمل شود و امیر المؤمنین «سلام‌الله‌علیه» سر مشق شیعیان باشند، یک نفر فقیر در میان شیعیان یافت نمی‌شود و همه در رفاه خواهند بود.

ساده زیستی ائمه هدی «سلام‌الله‌علیهم» فضیلت دیگر سیره آن ذوات مقدس است که باید سر مشق شیعیان باشد. تجملات و تشریفات بی‌جا، مطلقاً در زندگانی حضرات ائمه اطهار «سلام‌الله‌علیهم» وجود نداشته است؛ با اینکه آن بزرگواران و به خصوص امر المؤمنین «سلام‌الله‌علیه» با وجود مزارع فراوان و قنات‌هایی که احداث نمودند، می‌توانستند به ثروت زیادی دست یابند. اما آن ثروت را به جای اینکه در راه تجملات به کار گیرند، صرف تقویت اسلام می‌کردند و به مستمندان می‌بخشیدند.

امیر المؤمنین «سلام‌الله‌علیه» و حتی اطرافیان ایشان، ذره‌ای از بیت‌المال استفاده نکردند. خوراک ایشان که از دسترنج خویشان بود، دو قرص نان جو در شبانه‌روز بود و به‌دو پیراهن ساده اکتفا کرده بودند.

تجمل‌گرایی در زندگی‌های کنونی به هیچ وجه با سیره اهل‌بیت «سلام‌الله‌علیهم» سازگاری ندارد و این تنگ بزرگی برای جامعه اسلامی محسوب می‌شود.

اهمیت به نماز و به خصوص نماز اول وقت و به جماعت نیز در سیره امیر المؤمنین «سلام‌الله‌علیه» و سایر ائمه هدی «سلام‌الله‌علیهم» برجستگی دارد. نماز آن ذوات نورانی باید سر مشق شیعیان باشد.

مساجد شیعیان باید در وقت نماز، مملوّ از جمعیت باشد و در هنگام نماز باید همه‌جا خلوت باشد و همه کارها تعطیل شود و همه به نماز اول وقت، در مسجد و به جماعت بپردازند. لاقل در هفته و لایت باید مساجد پر از جمعیت باشد و همه به نماز اهمیت بدهند تا از این نظر بتوانند شباهتی به امیر المؤمنین «سلام‌الله‌علیه» پیدا کنند.

این موارد قطر‌های از دریای بیکران فضائل اهل‌بیت «سلام‌الله‌علیهم» بود که باید سر مشق شیعیان گردند.

یک شیعه هم باید شعار و اظهار محبت به اهل‌بیت «سلام‌الله‌علیهم» داشته باشد، هم از حیث اعتقادی از بنیه قوی و محکم برخوردار باشد و هم از نظر عمل، خود را شبیه اهل‌بیت «سلام‌الله‌علیهم» کند.

ارکان تشیع که همان ارکان ایمان است، لازم و ملزوم یکدیگرند و هر سه رکن باید در زندگی شیعیان باشد.

از سه رکن تشیع، دو رکن شعار و عقیده به نسبت موجود است، گرچه باید بیش از این باشد. اما آنچه موجب نگرانی است، عدم تطابق عملکرد بسیاری از مردم با نحوه رفتار معصومین «سلام‌الله‌علیهم» است.

بروز علنی فساد اخلاقی در جامعه و وجود گناه و معصیت که فعلاً در جامعه رایج است، با تشیع سازگار نیست. از قرآن و عترت استفاده می‌شود که چنین ملّتی، شیعه واقعی نیست.

هفته و لایت، هفته مهمی است. این ایام و این هفته باید سراسر اظهار محبت به اهل‌بیت «سلام‌الله‌علیهم» باشد. همچنانکه باید موجب تقویت بنیه اعتقادی در زمینه امام شناسی شود و مهم‌تر از آن دو، این هفته باید یک معلم اخلاق برای شیعیان باشد تا بتواند پس از آن به واجبات اهمیت دهند و از گناه و معصیت اجتناب جدی داشته باشند و به انجام مستحبات نیز به قدر توان و نشاط بپردازند.

پی‌نوشت‌ها

1. مانده 3 /

2. طلاق / 7

لینک مطلب در سایت : <http://sardroud.ir/?MID=21&Type=News&id=59>